

Česlovas Milošas (1911-2004)

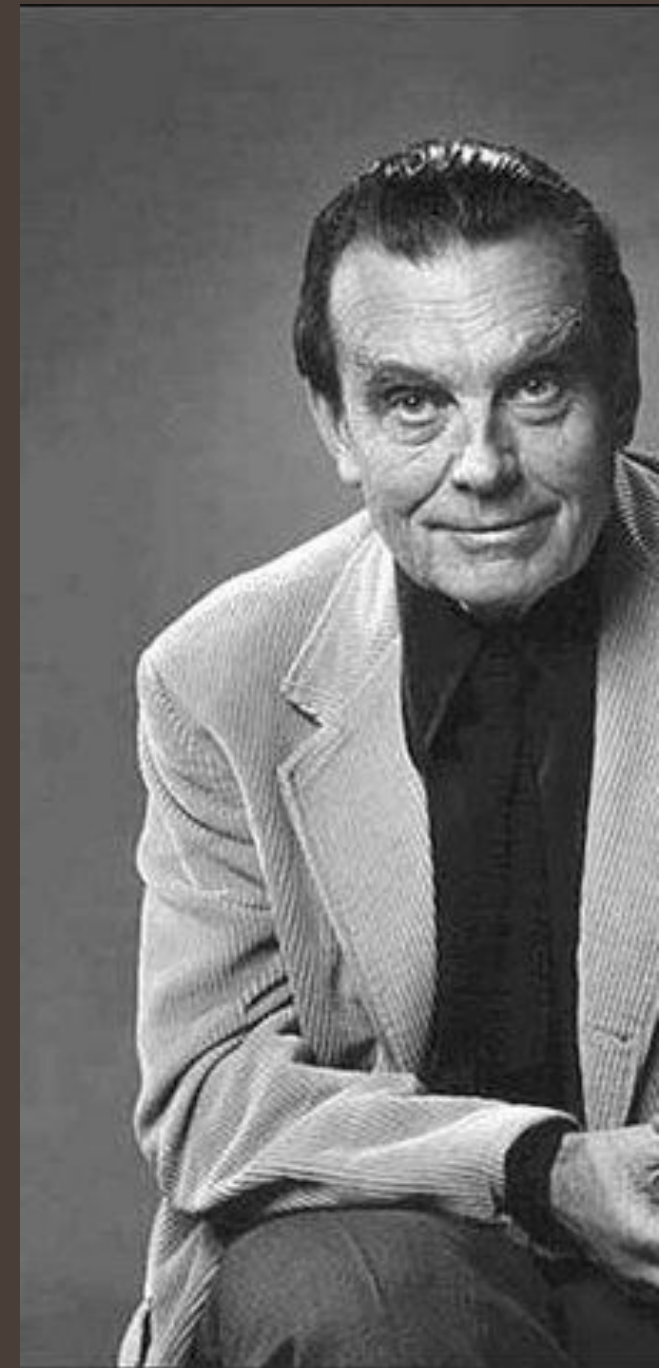
Iš Lietuvos kilęs, lenkų kalba kūręs poetas, eseistas, prozininkas, filosofijos ir Biblijos vertėjas, Nobelio premijos laureatas, vienas iškiliausių XXa. Europos ir Amerikos kūrėjų modernistų.

Biografija

- Rašytojas gimė 1911 m. Lietuvoje Šetenuose.
- Augo lenkiškai kalbančioje vietos aristokratų šeimoje, vadino save lenkiškai kalbančiu lietuviu.
- Didelę įtaką turėjo gamta, šalia gyvenančių žmonių pasakojimai, čia buvo puoselėjama LDK kultūra.
- Baigęs gimnaziją, įgijo teisės magistro laipsnį Vilniaus Stepono Batoro universitete.
- Studijuodamas dalyvavo literatų veikloje.
- 1933 m. Vilniuje išleista pirmoji poezijos knyga „Poema apie sustingusį laiką“, o antrasis rinkinys – „Trys žiemos“ pelno platų pripažinimą Lenkijoje.
- Prieš Antrąjį pasaulinį karą persikėlė į Varšuvą, dirbo diplomatinį darbą Lenkijos atstovybėse, dalyvavo propogandiniame lenkų kultūriname gyvenime.

- 1951 m. Pasiprašo politinio prieglobsčio Prancūzijoje.
- Poetą išgarsina Paryžiuje išleista eseistinė knyga „Pavergtas protas“, bei autobiografinis romanas „Isos slėnis“.
- 1980 m. Č.Milošui suteikiama Nobelio literatūros premija.
- 1992 m. poetas apsilanko Lietuvoje, jam suteikta pilietybė bei Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaro vardas
- Gyvenimo pabaigą poetas praleidžia Lenkijoje, Krokuvoje. Miršta 2004 m.
- Minint 100 metų gimimo jubilijų UNESCO 2011 m. paskelbė Tarptautiniais Česlovo Milošo metais.

Kūrybos temos

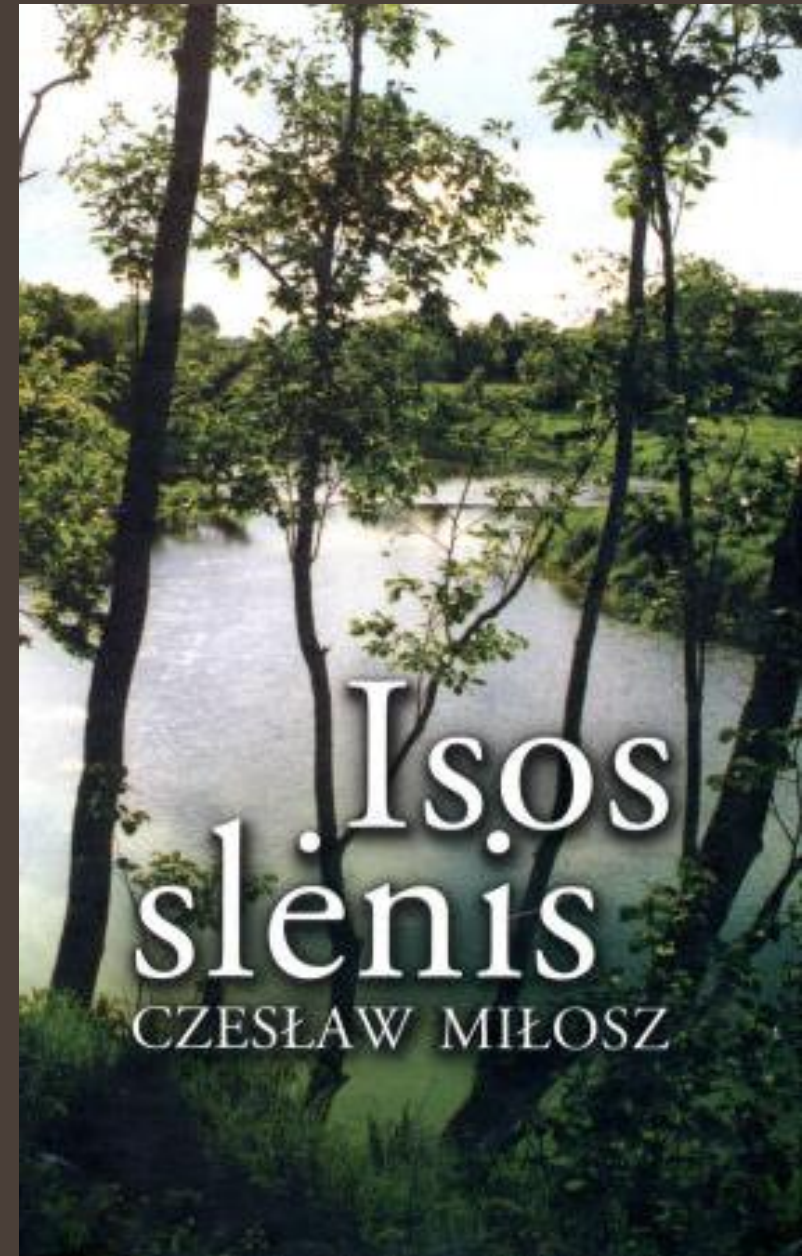
- Atmintis ir istorija – Č.Milošą žavėjo gyvenimo ir kūrybos vienovė, gyvenamojo meto ir istorijos pojūtis. Jis teigė, kad kūryba turėtų padėti rašytojui suvokti ir išlaikyti savo ypatingą asmeninę ir istorinę patirtį. Aprašomi vaikystės Lietuvos prisiminimai.
- Lietuva- rašytojas pasauliui Lietuvą pristato kaip itin gražų ir nepapratai svarbų Europos kampelį. LDK vaizduota kaip daugiatautė ir tolerantiška šalis, o Vilnius daugiatautės istorijos miestu.

- Tėvynės ieškojimas-ši tema vyrauja beveik visoje Č.Milošo kūryboje. Autobiografiniame romane „Isos slėnis“ ypatingai jaučiamas ryšys su Tėvyne. Kūrinys persmelktas vaikystės prisiminimų. („Mano Tėvynėje“, „Niekad tavęs, mieste“)
- Emigracija –savo kūryboje Č.Milošas liudija apie karus ir okupacijas.(„Emigruoti“)
- Dvasinis ir intelektualinis santykio su pasauliu ieškojimas – poetui svarbu klausti, nagrinėti, išsiaiškinti. Eilėraščių žmogus svarsto tikėjimo klausimus, filosofiškai žvelgia į gyvenimą.(„Filologija“, „Po“)

„Isos slėnis“

- Romanas parašytas 1955 m..
- Romane detalės tikslios, veikėjų bruožai paremti gerai pažintais asmenimis.
- Isa - Nevėžio „pseudonimas“.
- Veiksmo laikas - Pirmojo pasaulinio karo pabaiga.
- Veiksmo vieta-Isos slėnis, Lietuva.
- 70 romano skyrių apima 13 pagrindinio veikėjo metų.
- Pagrindinis veikėjas- Tomas Dilbinovas.

- Romanas pasakoja berniuko brandos istoriją, jo perėjimą į jaunuolio gyvenimą.
- Dvaras tampa atminties simboliu.
- Pasakotojas stengiasi būti arti berniuko taip išlaikydamas pasakojimo intrigą.
- Jaučiama pasakotojo nostalgija kraštui.
- Romane svarstomos tikėjimo problemos, blogio atsiradimo pasaulyje priežastys, todėl kritikų dar pavadintas paslėptu teologiniu traktatu.
- Lenkijoje romano motyvais buvo sukurtas vaidybinis filmas „Isos slėnis“

„Pavergtas protas“

- Eseistinė knyga buvo parašyta 1953m..
- Jos tikslas atskleisti, kokį poveikį žmogui padaro komunistinė sistema.
- Autorius tyrinėja totalitarizmą, remdamasis daugiausia Lenkijos socializmo patirtimi.
- Knygoje laisvojo žmogaus samprata yra neatskiriama nuo mąstymo laisvės, kritiško ir blaivaus proto.
- Paskutinis skyrius „Baltai“ skiriamas Lietuvai ir kitiems Baltijos kraštams.
- Daugiausia dėmesio sutelkiama į naujausius laikus.
- Įterpiami istorijos įvykių paliestų žmonių likimai.

Nobelio premija

- 1980 m. Česlovui Milošui įteikiama Nobelio premija už „bekompromisinį įžvalgumą, atskleidžiant žmogui gresiančius pavojus konfliktuojančiame pasaulyje“.
- Česlovas Milošas yra laikomas pirmuoju lietuviu, gavusiu Nobelio premiją.
- Savo tėvynę rašytojas pamini atsiimdamas premiją: „Gera gimti mažame krašte, kuriame gamta atitinka žmogaus mastelį ir kur, amžiams bėgant, sugyveno kartu skirtingos kalbos ir skirtingos kultūros. Kalbu apie Lietuvą – mitų ir poezijos šalį“.

Ačiū už dėmesį!

Šaltiniai

<http://kalbam.lt/?s=%C4%8Ceslovas+Milo%C5%A1as>

https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8B%D0%B9_%D1%80%D0%B0%D0%B7%D1%83%D0%BC

<https://raidepuodyneje.wordpress.com/2014/05/29/minciu-srautas-perskaicius-c-miloso-pavergtas-protas/>

<https://mokovas.wordpress.com/2015/05/25/atminties-raiska-czeslawo-miloszo-romane-isos-slenis/>

https://lt.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceslovas_Milo%C5%A1as

<https://www.delfi.lt/pilietis/naujienos/ka-zinote-apie-ceslova-milosa.d?id=57588383>

<http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2012-04-18-ceslovas-milosas-kurejas-antra-karta-izenges-i-laiko-upe/80659>

